

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Tomasz Przesławski (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi K. M.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn.
III AUa 1099/23,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 17 kwietnia 2024 r.:

oddala skargę.

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

K. M. (dalej: „skarżąca”) działając przez pełnomocnika z urzędu, pismem datowanym na 6 marca 2024 r. wniosła skargę na przewlekłość postępowania przez Sądem Apelacyjnym w Krakowie, sygn. III AUa 1099/23, wnosząc o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie apelacji skarżącej od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń z dnia 4 lipca 2023 r., sygn. akt VII U 1575/22, oddalającego odwołanie skarżącej od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Krakowie z dnia 29 kwietnia 2022 r. znak [...],

nastąpiła przewlekłość postępowania (sygn. akt postępowania apelacyjnego III AUa 1099/23);

2. wydanie sądowi rozpoznającemu sprawę zalecenia wyznaczenia składu sędziowskiego oraz ustosunkowania się do zgłoszonych w apelacji oraz późniejszych pismach Skarżącej wniosków dowodowych;
3. przyznanie skarżącej od Skarbu Państwa kwoty 5000 złotych (słownie: pięć tysięcy złotych);
4. zasądzenie na rzecz Skarżącej od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Krakowie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że z informacji zawartych w Portalu Informacyjnym Sądów Powszechnych wynika, iż do dnia złożenia niniejszej skargi jedyna czynność, jaka została podjęta w niniejszej sprawie przez Sąd Apelacyjny w Krakowie to doręczenie odpisu apelacji Organowi rentowemu z datą 31 sierpnia 2023 r. Przez okres ponad 6 miesięcy w sprawie nie podjęto żadnych innych czynności, nie wyznaczono nawet składu orzekającego (w Portalu Informacyjnym Sądów Powszechnych widnieje jedynie adnotacja „SSA referat oczekujący 5 64106”). Podkreślono także, że skarżąca w dniu 21 listopada 2023 r. skierowała do Sądu Apelacyjnego w Krakowie prośbę o szybkie rozpatrzenie sprawy, uzasadniając to, iż termin jej rozpoznania – ze względu na zaawansowany wiek oraz liczne schorzenia Skarżącej – ma dla niej kluczowe znaczenie. Podobnie ponaglenie wystosowano pismem z 30 stycznia 2024 r. Pisma te pozostały bez odpowiedzi.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie w piśmie datowanym na 14 marca 2024 r. wniósł o oddalenie skargi, a w przypadku jej uznania o przyjęcie mniejszej kwoty odszkodowania. W uzasadnieniu odniesiono się do trudnej sytuacji kadrowej wieloletnie braki kadrowe oraz rozpoznawanie spraw zgodnie z zasadą kolejności wpływu powoduje, że nadal w latach 2023 i 2024 okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy apelacyjnej jest bardzo długi, a powstałe w poprzednich latach zaległości nie są możliwe do zniwelowania w krótkim okresie. Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie podkreślił, że skarga wniesiona przez K. M. powinna być oddalona przede wszystkim z tego względu, iż na dzień jej wniesienia

oraz na dzień sporządzenia niniejszej odpowiedzi na skargę, okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy przez sąd drugiej instancji jest znacznie krótszy niż 12 miesięcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga K. M. wniesiona w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuraturę i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725 ze zm., dalej także jako: „u.s.p.p.”). nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.s.p.p. strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Ocena, czy w konkretnej sprawie doszło do przewlekłości postępowania, powinna być dokonywana przez pryzmat wszystkich kryteriów określonych w art. 2 u.s.p.p. (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19). W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu polegającej na niewyznaczeniu rozprawy, która trwa co najmniej 12 miesięcy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Wyraźnie jednak należy podkreślić, że do przewlekłości postępowania nie dochodzi w sposób automatyczny, po upływie dwunastomiesięcznego okresu. Upływ czasu jest ważną, lecz nie jedyną przesłanką oceny, czy w konkretnym przypadku postępowanie prowadzone jest dłużej niż to konieczne (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 maja 2022 r., I NSP 106/22; z 25 sierpnia 2021 r., I NSP 105/21). Przewlekłość postępowania

nie ocenia się w sposób mechaniczny, lecz w każdej sprawie indywidualnie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; z 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

Na potrzeby niniejszego postępowania dokonano analizy akt sprawy III AUa 1099/23 toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie.

Akta sprawy wraz z apelacją skarżącej wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Krakowie 14 sierpnia 2023 r. (data prezentaty, k. 123).

16 sierpnia 2023 r. System Losowego Przydziału Spraw przydzielił sprawę do referatu oczekującego (k. 127).

Zarządzeniem z 29 sierpnia 2023 r. zarządzono doręczenie odpisu apelacji pełnomocnikowi organu rentowego (k. 128).

Pełnomocnik skarżącej pismem z 29 września 2023 r. zgłosił wniosek dowodowy (k. 131).

Pismem z 24 października 2023 r. pełnomocnik skarżącej zgłosił kolejny wniosek dowodowy (k. 134).

Pismem z 21 listopada 2023 r. pełnomocnik skarżącej zwrócił się z prośbą o przyspieszenie rozpoznania apelacji (k. 138).

Pismem z 29 stycznia 2024 r. pełnomocnik skarżącej zwrócił się z ponagleniem do podjęcia czynności w sprawie (k. 140).

W ocenianej sprawie skarga na przewlekłość postępowania została wywiedziona przed upływem okresu 12 miesięcy od dnia wpływu akt sprawy do Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Sąd Najwyższy zdaje sobie sprawę z przytoczonych przez skarżącą okoliczności uzasadniających szybkie rozpoznanie sprawy, jednak w okolicznościach przedmiotowego postępowania nie można stwierdzić, że Sąd Apelacyjny w Krakowie, oceniając na moment orzekania, działa w sposób przewlekły.

Na marginesie jedynie należy zauważyć, że pomimo oddalenia skargi jako nieuzasadnionej w przedstawionych okolicznościach sprawy należy zwrócić uwagę Sądu Apelacyjnego w Krakowie na konieczność zapewnienia prawidłowej realizacji konstytucyjnego prawa do sądu, z którym niewątpliwie związane jest także rozpoznanie sprawy w rozsądnym terminie. Ze szkodą dla wymiaru sprawiedliwości jest to, że sprawa przydzielana jest do referatu oczekującego, a uczestnik postępowania nie wie, kiedy –

choćby orientacyjnie – sprawa zostanie rozpoznana. Tym bardziej dla wizerunku wymiaru sprawiedliwości nie jest rzeczą pożądaną, aby wnioski o szybsze rozpoznanie sprawy pozostawały bez jakiegokolwiek odpowiedzi ze strony sądu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p., oddalił skargę.

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

[SOP]

[ms]